БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 230 (6159)
НОЯБРИИН 17
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ арад болбол нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар, Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ, эрхим хүбүүд басагадаа; дүлэтэ советскэ патриодуудые дэбжүүлжэ байна.

Бүгэдэарадай түрүүшын кандидат агууехэ Сталин мандаха болтогой!

ҺАЙН ШАНАРТАЙ ҮРҺЭ ХААХА

Эрхим шанартай үрһэ хадаа үндэр баян ургаса хуряахын шухала условинуудай нэгэн мүн. Ургаха шадал ехэтэй, томо ба хуурай, үбшэн ба хоротоноор гэмтээгдээгүй, бог буртаг үбһэнүүдэй үрһэнүүдһээ сэбэрлэгдэһэн сортовой үрһые имагтал һайн үрһэ гэжэ тоолохо ёһотой гэжэ мичуринска түрүү наука заана.

Колхозуудай өөрын үрһөөр хангагдаха хэрэгтэ парти ба правительство угаа ехэ анхарал хандуулдаг байна. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Февральска пленум хадаа сортовой тарилгада үшөө 1949 ондо дүүрэнээр орохо зорилго колхозуудай урда табяа һэн.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол «Колхозуудые өөрынь үрһөөр хангаха тухай» тогтоол соогоо эгээн һайн талмайнуудые үрһэнэй участок болгон таһалха, тэрээн дээрэ илангаяа үндэр агротехникэ бэелүүлхэ гэжэ колхозуудта дурадхана. Үрһэнэй участок дээрэһээ суглуулагдаһан таряан хуулиин ёһоор хүрэнгэһөө ондоо хэрэгсэлдэ хэрэглэгдэжэ болохогүй байна. Гүрэнэй энэ ехэ анхарал оролдолгын ашаар манай республикын түрүү колхозууд үрһэнэй участогууд дээрэһээ жэлһээ жэлдэ үндэр ургаса хуряана, сагай уларилай ямаршье условидо өөрыгөө өөрын үрһөөр хангана. Гэхэтэй хамта, олон аймагуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үрһэ хүрэнгэ хаалгада анхаралаа хүсэд хандуулнагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зэдын, Закаменай, Кударын, Курумканай, Кяхтын, Сэлэнгын ба Хориин аймагуудта үрһэнэй участогууд дээрэһээ хуряагдаһан ехэ таряан мүнөө хүрэтэрөө сохигдоогүй, сохигдоһониинь сэбэрлэгдээгүй ба колхозно амбарнуудта хаагдаагүй байһаар. Иимэ байдал саашадаа тэсэшэгүй. Үрһэнэй участогай таряа сохижо ба сэбэрлэжэ, амбарта хааха хүдэлмэрине артель бүхэн ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ ёһотой.

Үрһэ сэбэрлэхэ ба тэрэнэй тарилгын шанарые шалгаха хэрэгтэ мүнөө илангаяа ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэдэ колхозууд ба МТС-үүдэй таряа сэбэрлэлгын бүхы машинанууд элсүүлэгдэхэ ёһотой. МТС-үүдтэ бии байгаа таряа сэбэрлэлгые үндэр бүтээсэтэй ВИМ—2, «ОС» гэжэ машинануудые бүлтыень үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ ябадалда шухала анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Мүнөө хэдэн аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд үрһэ сэбэрлэлгын хүдэлмэрие унжагайруулжа байна. Мухаршэбэрэй, Яруунын, Хэжэнгын, Закаменай ба Түнхэнэй аймагуудта үрһэ хүрэнгын хахадһаань ехэнхинь мүнөө хүрэтэрөө үшөө сэбэрлэгдээгүй байха юм. Тиихэдэ веялкэнүүд ба триернүүд, мүн МТС-үүдэй сложно машинанууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдангүй хэбтэнэ.

Иимэ гээгдэлэй шалтагаан хадаа дурсагдагша аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд ба агрономууд болбол үрһэ хаалгын хүдэлмэрие өөрөө бүтэхэдэнь табяад, ерэхэ жэлдэ ургаса хуряаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Энэ хадаа ехэ алдуу гээшэ.

Кударын, Түнхэнэй, Кяхтын, Мухаршэбэрэй ба бусад хэдэн аймагуудай колхозуудта ургаха шадал багатай нилээд ехэ үрһэ бии байна. Иимэ үрһэнүүдые хүсэд һайнаар болбосоруулжа шадаа һаа, тэрэнэй ургаха шадалынь дээшэлхэ ба тарилгада хэрэглэгдэжэ болохо. Тиимэһээ иимэ үрһэ ямар нэгэн хэрэгсэлдэ табиха тухай асуудал эсэслэн шиидхэхын урда тээ тэрэнэй ургаха шадалые академик Лысенкын методээр шалгаха ба нара-һалхинда хатаажа болбосоруулха шухала. Хэрбээ энээнэй һүүлээр үрһэнэй таряанай ургаха шадал багатай зандаа байгаа һаань, тэрэнии һайн шанартай хүрэнгөөр андалдаха хэрэгтэй.

Республикын колхозууд болбол үрһэ андалдалгын хүдэлмэрие үбэлэй турша соо дүүргэхын зорилгоор энэ хүдэлмэридэ бүри мүнөөнһөө бэлэдхэхэ ёһотой. Нёдондо Бичурын, Кударын, Сэлэнгын ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд хабарай тарилгын эхилүүтэй байхада үрһэчэй таряа андалдалгые эхилээ һэн. Тэрэнэй эсэстэ үрһэ андалдалгын хүдэлмэринүүд таһалдуулагдажа, «Заготзерногой» пунктнуудта сортовой һайн хүрэнгэнүүд тарилгада хэрэглэгдэнгүй үлэһэн ба колхозууд тарилгаяа шанар муутай, рядовой үрһөөр хэһэн байна. Мүнөө жэлдэ иимэ ябадал гаргажа яабашье болохогүй.

Үбэлэй турша соо колхозууд ба МТС-үүдэй бүхы хүсэнүүд ба арга хэрэгсэлнүүд хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха ябадалда бүрин элсүүлэгдэхэ зэргэтэй. Тэрэнэй тула түрүүшын ээлжээндэ хабарай тарилгада дүүрэн хүрэхэ хэмжээтэйгээр кондиционно үрһэ хүрэнгэ хааха хэрэгтэй. Колхозууд ба МТС-үүдэй партийна организацинууд энэ хэрэгтэ илангаяа ехэ үүргэ ээлхэ байна. Партийна организацинуудай зорилго хадаа колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэрие һайжаруулха, хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын түлөө тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе саг үргэлжэ толгойлхо ябадал болоно.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ колхозно деревниин ажалшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөн хадаа түрүүшын ээлжээндэ хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэлгын гол шухала база болохо эрхим шанартай үрһэ хүрэнгэ колхоз бүхэндэ бэлэдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэхэ ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

К. Ф. Юондо СССР-эй арадай уранзураашын нэрэзэргэ олгохо тухай

Советскэ уран зурагай искусствын талаар эрхим амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө уранзураашэ Константин Федорович Юондо СССР-эй арадай уранзураашын нэрэзэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной ноябриин 13.

Залуу уранзохёолшодой республиканска гурбадахи конференци

Залуу ба эхилэн бэшэжэ байһан уранзохёолшодой республиканска гурбадахи конференци үглөөдэр нээгдэхэнь.

Конференци дээрэ Бурят-Монголой советскэ уранзохёолшодой союзай түрүүлэгшэ Ц. Г. Галсанов «Звезда» ба «Ленинград» журналнууд тухай «ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолһоо хойшо Бурят-Монголой советскэ литература ба залуу уранзохёолшодой зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэхэ байна.

Конференциин хүдэлмэридэ 60 шахуу залуу ба эхилэн бэшэжэ байһан уранзохёолшод хабаадаха, тэдэнэй 20-ниинь республикын аймагуудһаа ерэхэ байна.

Конференцидэ хабаадагшад философско наукануудай кандидадууд нүхэд Вейцманэй ба Хадаловай «Языкознаниин асуудалаар нүхэр И. В. Сталинай хүдэлмэри—марксизм-ленинизмын баялигта онсо шухала оруулалта» гэһэн темээр ба уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые шагнаха байна.

Мүн прозаигуудай, поэдүүдэй, драматургнуудай ба оршуулагшадай секци хүдэлмэрилхэ юм.

МОСКОВСКО ОБЛАСТНОЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН СТАЛИНСКА ОКРУГОЙ АЖАЛШАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ҺУНГАЛТАНУУДАЙ УРДА ТЭЭХИ ЗҮБЛӨӨН

Столицын һунгуулиин Сталинска округой ажалшадай түлөөлэгшэд

Иосиф Виссарионович СТАЛИНИИЕ

Московско областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлһэниие нэгэн һаналаар дэмжэбэ

Эдэ үдэрнүүдтэ манай Эхэ ороной бүхы ажалшадай анхарал столицын һунгуулиин Сталинска округ тээшэ хандуулагданхай. Эндэ ноябриин 10-да электрозаводойхидой олон мянган хүнтэй коллектив хадаа Московско областной Соведэй депутадта өөрынгөө кандидадые дэбжүүлхэдээ, агууехэ Сталинай нэрые, депутадта бүгэдэарадай кандидадай нэрые түрүүлэн нэрлэһэн байна. Электрозаводойхидой дурадхалда зорюулагдаһан, һунгуулиин тус округой ажалшадай суглаанууд хадаа агууехэ вождьдо бүгэдэарадай инаг дуратай ба үнэн сэхэ байһанай, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой эбдэршэгүй нэгэдэлэй толотомо демонстраци болобо.

Һунгуулиин Сталинска округой һунгалтануудай урда тээхи окружной зүблөөн ноябриин 14-дэ Моссоведэй нэрэмжэтэ театр соо болобо. 40 мянган һунгагшадые түлөөлһэн мянга гаран хүн суглараа. Зүблөөнэй эхилхын бүри урда тээ стахановецууд, эрдэмтэд, врачууд, багшанар, инженернүүд театрын зал соо дүүрэн суглараа.

5 час 30 минутада электролампова заводой парткомой секретарь В. Ф. Марсов һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөө нээбэ. Советскэ Союзай гүрэнэй гимн һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро Хүндэтэ Президиумдэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдана. Зал соо оваци боложо, хэдэн минута үргэлжэлөө. «Агууехэ Сталин мандаха болтогой!», «Депутадта бүгэдэарадай түрүүшын кандидат нүхэр Сталин мандаха болтогой!», «Түрэл нүхэр Сталинда—алдар соло!» гэһэн хашхаралдаанууд болоно.

Трансформаторна заводой стахановец-фрезеровщик В. Ф. Изосимовто түрүүшын үгэ үгтэнэ.

Нүхэр В. Ф. Изосимовой үгэһөө

Трансформаторна заводой фрезеровщик

Хүндэтэ нүхэд! Ноябриин 10-да Московско электрозаводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад советскэ арадай вождь, коммунизмын илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, түрэл, инаг Иосиф Виссарионович Сталиниие һунгуулиин Сталинска *№ 2 округһоо ажалшадай* депутадуудай Московско областной Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлһэн байна. **(Нэрьемэ, үни удаан альгаташалганууд).** Һунгуулиин Сталинска округой бүхы предприятинуудай коллективүүд энэ шиидхэбэрие угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр дэмжэбэ. **(Альгаташалганууд).**

Нүхэд! Манай социалистическэ Эхэ ороной үмэнэ нүхэр Сталинай байгуулһан габьяануудынь агууехэ байна. Нүхэр Сталинай гениальна хүтэлбэри доро советскэ арад хадаа социалистическэ общество байгуулаад, коммунизм тээшэ бата алхамаар ошожо ябана.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлэй дүнгүүдые бидэнэр бүгэдөөрөө угааехэ баяртайгаар хүлеэжэ абаабди.

Нүхэр Сталинай үүсхэлээр, тэрэнэй хүтэлбэри доро дэлхэй дээрэ эгээн ехэ уһалалгын системэнүүдые ба гидроэлектростанцинуудые барилгын агууехэ программа манай орон дотор бэелүүлэгдэжэ байна. Үдэр бүриин стахановска ажалаараа, бидэнэй хэн бүхэн хадаа эдэ асари ехэ барилгануудта өөрынгөө нэмэрие угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ба омогорхолоор оруулна.

Манай ажабайдалые һайжаруулха, ажалшадай ажана тэниглэн байдалые дээшэлүүлхэ тухай нүхэр Сталин эсэшэ сусашагүйгөөр анхарал оролдолго гаргана. Манай Эхэ ороной столица—Москвагай жэшээ дээрэ, манай ажаһуужа ба хүдэлмэрилжэ байгаа Сталинска районой жэшээ дээрэ, нүхэр Сталинай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгонь харагдана. **(Альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталинай нэрэнь советскэ хүн бүхэндэ ойро дүтэ ба үнэтэй байхаһаа гадна, бүхы дэлхэйн сүлөө хүсэгшэ бүхы арадуудта, бүхы түрүү хүн түрэлтэндэ ойро дүтэ ба үнэтэй байна. Нүхэр Сталинай нэрэнь—эб найрамдалай туг мүн. Нүхэр Сталинай нэрэнь эб найрамдал, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал оложо абаха найдабарие бүхы арадуудта түрүүлнэ. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Ажалшадай депутадуудай Московско областной Соведэй депутадта нүхэр Сталинай кандидатура дэмжэхые Московско электрозаводой олон мянган хүнтэй коллективэй үмэнэһөө би таанарые уряалнаб. Һунгуулиин Сталинска № 2 округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень манай вождь, багша ба хани нүхэрые гуйхабди. **(Оваци болоһон нэрьемэ альгаташалганууд).**

Манай Социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Түгэс хүсэтэ советскэ арад мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — большевигүүдэй агууехэ парти мандаха болтогой!

Хүн түрэлтэнэй гени, түрэл нүхэр Сталинда алдар соло! **(Бүгэдээрээ хүл дээрээ бодоно. Нэрьемэ оваци. «Нүхэр Сталин мандаха болтогой!», «Түрэл Сталинда алдар соло!» гэһэн хашхаралдаанууд болоно).**

Нүхэр К. И. Сорокинагай үгэһөө

Машина бүтээлгын заводой контрольно мастер

Нүхэд! Мүнөөдэр таанарай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, сэдьхэлни доһолно. Эгээн хүндэтэ, эгээн инаг хүн тухай, манай вождь ба багша — нүхэр Сталин тухай хэлэхэ агууехэ зол намда хүртөө. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталинда бүгэдэарадай халуун инаг дуратай байдаг тухай нэн түрүүн хэлэхые хүсэнэб. Арадта алба хэхэ ябадалда бүхы ами наһаяа, бүхы хүсэ шадалаа үгэдэг байһанайнь түлөө бидэнэр нүхэр Сталинда инаг дуратай байнабди. Нүхэр Сталин ажалшадай ажабайдал тухай, эхэнүүд ба үхибүүд тухай, манай ургажа ябаа залуу үетэн тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгые саг үргэлжэ гаргадаг байна. **(Үни удаан альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталин манай ороной арадуудые олонациональна единэ гүрэндэ нэгэдхэн жагсаагаа, тэдэниие хани барисаантай ба ахадүүгэй хани харилсаатай байхаар, социалистическэ Эхэ орондоо инаг дуратай ба хизааргүй үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлээ.

Манай ороной ажалшад дэлхэй дээрэ эгээн томо электростанцинуудые ба уһалалгын системэнүүдые Волга дээрэ, Дунда Азида, Украинада ба Крымдэ бариха тухай правительствын тогтоолые агууехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан байна.

Коммунистическэ партиин ба манай вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай орондо тиимэ барилгануудые байгуулжа болохо юм гэжэ бидэнэр тодоор ойлгонобди. **(Альгаташалганууд).**

Эб найрамдалда дуратай Советскэ Союзай сталинска гадаадын политикые бүхы бүмбэрсэг дэлхэйн арад олонниитэ улам ехээр дэмжэжэ байна, ушарынь, тэрэ хадаа дэлхэйн бүхы арадуудай ажабайдалай эгээн шухала интересүүдтэ таарана. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлые советскэ арад толгойлжо ябана.

Бүхы оронуудтахи эгээлэй олон миллион шэнэ шэнэ хүнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй туг доро жагсана. Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь ба багша, эб найрамдалай агууехэ туг баригша—нүхэр Сталин эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй илагдашагүй хүдэлөөе зоригжуулна. **(Альгаташалганууд).**

Һунгуулиин Сталинска округһоо Московско областной Соведэй депутадта нүхэр Сталинай кандидатура дэмжэхые машина бүтээлгын заводой коллективэй үмэнэһөө би гуйнаб.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блок мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай туг баригша агууехэ Сталин мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

* * *

Автотракторна электро-түхеэрэлгын (АТЭ—1) заводой инженер нүхэр С. Н. Покровский трибуна дээрэ гараад, иигэжэ хэлэнэ:

— Үнэн зүрхэнэй оёорһоо эгээн халуун үгэнүүдые нүхэр Сталин тухай хэлэхэ гэжэ бидэнэй хэн бүхэн хүсэнэ. Большевигүүдэй партиин ба тэрэнэй вождь—инаг нүхэр Сталинай хэрэгүүдэй бүхы жабхаланта һайханиие харуулха үгэ олдоногүй. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).** Социализмын түлөө манай арадай тэмсэлэй бүхы героическа зам хадаа Ленинэй ба Сталинай нэрэнүүдтэй таһаршагүй холбоотой байна. Тиимэһээ партийнабэшэ инженер би хадаа Иосиф Виссарионович Сталиниие Московско областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлһэниие халуунаар дэмжэнэб. **(Альгаташалганууд).**

Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай ээрэгшэ нүхэр С. Ф. Лисицинада үгэ үгтэнэ.

1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадай үмэнэ хэлэһэн үгэ соогоо агууехэ вождиин табиһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэ гэһэн столицын ажалшадай ба бүхы советскэ арадай хэлбэришэгүй дура зориг тухай, нүхэр И. В. Сталинда бүгэдэарадай дура инаглал тухай тэрэ хэлэбэ. Щербаковецууд табанжэлэйнгээ түсэбые нэгэ жэлэй урда тээ дүүргээ.

425-дахи һургуулиин багша нүхэр Л. А. Винокурова өөрынгөө үгые иигэжэ түгэсхэбэ:

— Сталин хадаа манай туг мүн! Сталин—бүхы газар дэлхэй дээрэхи эб найрамдал мүн. Московско областной Соведэй депутадта нүхэр Сталинай кандидатурые Сталинска районой бүхы багшанарай үмэнэһөө би халуунаар дэмжэнэб. Манай һунгуулиин округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень хүндэтэ Иосиф Виссарионовичые бидэнэр гуйнабди. **(Нэрьемэ, үни удаан альгаташалганууд).**

ВЛКСМ-эй Сталинска райкомой секретарь нүхэр А. С. Борисов Московско областной Соведэй депутадта түрүүшын кандидат болгогдон нүхэр Сталинай дэбжүүлэгдэһэн тухай мэдээе районой залуушуулай угаа ехэ баяртайгаар угтаһан тухай хэлэнэ.

— Үсэгэлдэр болоһон суглаан дээрээ манай районой залуу һунгагшад ажалай бүтээсые саашадаа эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлхэ, өөрынгөө мэргэжэлые бүрин шудалха, һайнаар һураха, Эхэ орондоо, большевистскэ партида, түрэл нүхэр Сталинда хизааргүй үнэн сэхэ хүнүүдые, коммунизм байгуулхын түлөө бата зоригтой ба эрэлхэг тэмсэлшэдые өөһэдһөө бэлэдхэхэ гэһэн тангариг үгөө — гэжэ нүхэр Борисов хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй Сталинска райкомой секретарь нүхэр А. Г. Яковлев иигэжэ хэлэбэ:

— *Ажалшадай* депутадуудай Московско областной Соведтэ коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой манай хамтын кандидат тухай хэлсэхын тула һунгалтануудай урда тээхи окружной зүблөөндэ бидэнэр сугларaабди. Коммунистическэ партиин, советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь ба багша, манай илалтануудые эмхидхэгшэ—түрэл нүхэр Сталиниие һунгуулиин Сталинска № 2 округһоо Московско областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай манай предприятинуудай коллективүүдэй олон тоото дурадхалнуудые Сталинска районой 13 мянган коммунистнуудай үмэнэһөө би халуунаар дэмжэнэб. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Һунгуулиин Сталинска округ дотор баллотировалагдаха тухай нүхэр Сталинай зүбшөөлые бидэнэр баяртайгаар найдан хүлеэхэбди. Манай орондо коммунизм байгуулхын түлөө, манай агууехэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань шангадхахын түлөө бидэнэр саашадааншье шэн зоригтойгоор тэмсэхэбди гэжэ манай вождь ба багшада үгөө үгэнэбди. **(Нэрьемэ үни удаан оваци. Ехэ зал дотор хүсэтэ «Ура» соностоно. «Депутадта бүгэдэарадай түрүүшын кандидат нүхэр Сталинда алдар соло!», «Түрэл Сталин мандаха болтогой!», «Арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда—«Ура!» гэһэн хашхаралдаанууд болоно).**

Һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадагшад иимэ тогтоолые нэгэн һаналтайгаар абана.

Ажалшадай депутадуудай Московско областной Соведтэ һунгаха һунгуулиин Сталинска № 2 округой ажалшадай ба олонниитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй һунгалтануудай урда тээхи окружной зүблөөнэй

РЕЗОЛЮЦИ

1. Һунгуулиин Сталинска № 2 округһоо фабриканууд ба заводуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай хамтын суглаануудай, коммунистическэ организацинуудай, профессиональна союзуудай, комсомольско организацинуудай ба ажалшадай обществонуудай түлөөлэгшэдэй һунгалтануудай урда тээхи зүблөөн хадаа советскэ арадай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие һунгуулиин Сталинска округһоо ажалшадай депутадуудай Московско областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай Электрозаводой, машина бүтээлгын заводой, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, «Красная заря» фабрикын ажалшадай хамтын суглаануудай нэгэн һаналта шиидхэбэрие халуунаар дэмжэнэ.

2. Һунгуулиин Сталинска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтануудай урда тээхи зүблөөн хадаа һунгуулиин Сталинска № 2 округ дотор, ажалшадай депутадуудай Московско областной Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие гуйна.

* * *

Зүблөөндэ хабаадагшад хадаа этигэмжэтэ нюурнуудые һунгаһан ба һунгуулиин Сталинска № 2 округой бүхы һунгагшадта хандаһан хандалга абаһан байна.

Нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалга угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абтаа. **(Нэрьемэ оваци зал дотор дахин болоно. «Агууехэ Сталин мандаха болтогой!», «Нүхэр Сталинда алдар соло!» гэһэн хашхаралдаанууд соностоно).**

Карл Марксын нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой коллектив

Георгий Максимилианович МАЛЕНКОВЫЕ

ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ

ЛЕНИНГРАД, ноябриин 14. (ТАСС). Карл Марксын нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба албахаагшадай суглаан боложо, ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидадые ямагта ехэ баяртайгаар дэбжүүлбэ. Завкомой түрүүлэгшэ Н. А. Михеев суглаа нээбэ. Ленинградай эрхим слесарь А. И. Щетенковтэ үгэ үгтэнэ.

— Нүхэр Сталинай үнэн соратник, гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Георгий Максимилианович Маленковые ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон манай заводой коллективэй үмэнэһөө дэбжүүлхые дурадханаб,—гэжэ нүхэр Щетенков хэлэнэ.

Суглараашад энэ дурадхалыень нэрьемэ овацяар угтаа. Ленинградай эрхим модельщик М. Г. Галахов трибуна дээрэ гараад, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Нүхэр Щетенковэй дурадхалые манай заводой залуушуулай үмэнэһөө би халуунаар дэмжэнэб. Агууехэ Сталинай үнэн шаби ба соратник нүхэр Маленковые залуу хүдэлмэришэд, бидэнэр һайн мэдэхэбди, тэрээндэ инаг дуратайбди. Георгий Максимилиановичын бүхы ажабайдал—партида ба арадта үнэн сэхээр алба хэлгын жэшээ мүн.

Үгэ хэлэһэн бусад хүнүүд энэ дурадхалые тэрэшэлэн дэмжэбэ.

Хамтын суглаан хадаа Георгий Максимилианович Маленковые ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхые нэгэн һаналаар тогтообо.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаа.

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ „Электросила“ заводой коллектив

Лаврентий Павлович БЕРИЯЕ

ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ

ЛЕНИНГРАД, ноябриин 15. (ТАСС). С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» заводой ехэ машинануудай цех һаруул хурса гэрэлээр яларан, һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Депутадта бүгэдэарадай кандидат Иосиф Виссарионович Сталинай портрет трибуна дээрэ харагдана. «Илаһан социализмын Конституциие зохёогшо—нүхэр Сталин мандаха болтогой!» гэһэн уряа улаан бүд дээрэ гоёор бэшэгдэнхэй байна.

Тус заводой олон мянган хүнтэй коллектив ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхын тула суглараа.

Сталинска шангай хоёрдахин лауреат инженер-конструктор Е. Г. Комарта түрүүшын үгэ үгтэбэ.

—Агууехэ Сталинай үнэн соратник—Лаврентий Павлович Берияе ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхые дурадханаб. Нүхэр Берия өөрынгөө бүхы хүсэ ба шадабарие Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ үгэдэг байна,—гэбэ.

Нүхэр Л. П. Бериябын кандидатурые токарь Н. И. Фокин, цехын начальник К. Т. Фомкин, солото разметчик М. П. Бойцов, инженер К. Ф. Потехин, ВЛКСМ-эй комитедэй секретариин орлогшо М. С. Михайлова гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Суглаан хадаа Лаврентий Павлович Берияе ажалшадай депутадуудай Ленинградска областной Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн һаналаар тогтоогоо.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые ехэ баяртайгаар баталан абаба.

Колхозно таряашадай түрүүшүүл

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд аймагай колхозуудаар болобо.

Шергинскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин олон арбаад гэшүүд хамтынгаа суглаанда ерэжэ, аймагайнгаа Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо түрүүлэгшэ Георгий Лаврентьевич Сапуновые нэгэн һаналаар дэбжүүлээ. Нүхэр Сапунов болбол 10 жэлдэ полеводческо бригадын бригадираар хүдэлмэрилөөд, һүүлээрнь колхозойнгоо түрүүлэгшээр һунгагдаһан хаһ.

Красноярска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд өөһэдынгөө эрхим басаган, Социалистическэ Ажалай Герой Наталья Ефимовна Коневае депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Мүн тэрэшэлэн «Байкал» колхозой гэшүүд 1920 онһоо хойшо ВКП(б)-гэй гэшүүн, колхозойнгоо парторганизациин секретарь нүхэр Василий Федорович Печкинние депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Һунгагшадай нэгэн һанал

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд, МТС-үүд ба эмхи зургаануудаар суглаанууд боложо, ажалшад өөһэдынгөө дундаһаа эрхим хүнүүдээ аймсоведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлнэ.

Логовскиин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан Елань тосхондо боложо, лесник нүхэр Луговскиин дурадхалаар һунгуулиин № 19 Еланска округһоо Логовскиин нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Степан Дорофеевич Бутаков аймсоведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ. Мүн тэрэ үдэр Ново-Сретенскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо суглаан болоо. Колхозник Иван Афанасьев үгэ абажа:

— Колхозой агроном Нина Алексеевна Куклина һунгуулиин № 16 Ново-Сретенскэ округһоо аймсоведэй депутадта эрхим кандидат болохо байна. Нүхэр Куклина халаа агрономоор хүдэлмэрилжэ эхилһэн сагһаа хойшо шадабаряа харуулаа. Нүхэр Куклина болбол колхозоймнай ургалтада эсэшэгүйгөөр туһална, колхознигуудай дунда мичуринска түрүү наукые нэбтэрүүлнэ. Тиимэһээ нүхэр Куклинагай кандидатурые нэгэн дуугаар дэмжэхыетнай уряалнаб, — гэжэ хэлэбэ.

Нина Алексеевна Куклинагай кандидатурые колхознигууд нэгэн һаналтайгаар дэмжээ.

Бичурын гүрэнэй сахарна заводой хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ заводой агроном нүхэр Шкубаренко үгэ хэлэжэ, һунгуулиин № 4 Заводской округһоо аймсоведэй депутадта кандидадаар заводой директор Тихон Захарович Кизеевые дэбжүүлээ. Энэ кандидатурые хүдэлмэришэд нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Тэрэшэлэн, Ждановай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо хамтын суглаан болобо. Тэрээн дээрэ үбгэн колхозник Бимба Шагдурович Очиров үгэ хэлэхэ зуураа, аймсоведэй депутадта кандидадаар ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой нэгэдэхи секретарь Алексей Иванович Поповые дэбжүүлбэ. Нүхэр Поповой кандидатурые колхознигууд Санжиев, Бадмаев, Арьяин гэгшэд дэмжээ. Һүүлээрнь бүхы колхознигууд тус кандидатурые дэбжүүлхэ гэжэ тогтоогоо.

А. Шулунов.

Комсомолецууд Даба Ширланов, Лугар Бухаев гэгшэд нёлондо жэлдэ № 1 ЖУ-гай һургуули дүүргэһэн юм. Эдэнэр мүнөө Ленинэй ордентэ ПВЗ-гай паровозо-хабсаралгын цехтэ хүдэлмэрилхэ зуураа, халаан бүхэнэйнгөө нормонуудые 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Зураг дээрэ: мастер Ширланов (зүүн гарһаа), слесарь Бухаевтай паровозно-насосой заһабарине зүбшэн хэлсэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Машинистнуудай амжалтанууд

Улан-Удын паровозно депогой машинистнууд паровозой техническэ гүйсые түргэдхэжэ, түсэбүүдээ горьтойхоноор үлүүлнэ.

Байгша оной 10 һара соо депогой машинистнууд 9 мянга гаран хүндэ паровозуудые гүйлгэжэ, нормоһоо гадуур 2 миллион тонно ашаа шэрэһэн ба 7 мянган тонно шулуун нүүрһэ алмаһан байна. Тэдэнэрэй дундаһаа машинистнууд Тихомиров, Капустин, Михальченко ба бусад илангаяа шалгарна.

В. Бабошкин.

Миллион түхэригэй алмалта

Хориин леспромхозой модошод мүнгэн зөөриин алмалта хэхын түлөө эрид тэмсэжэ, горьтойхон амжалта туйлаба. Ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэнэй ба үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин шанарые һайжаруулһанай ашаар эдэнэр үнгэрһэн 10 һарын туршада 1.027 мянган түхэриг мүнгэ алмаба.

Зуун мянгатан болохын түлөө

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Автоуправлениин № 1 автотранспортын конторын шофёрнууд энэ жэлэй 10 һарынгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Эдэнэр ашаа шэрэхэ даалгабаряа 66 процентээр үлүүлжэ, түсэбһөө гадуур 27 гаран мянган тонно ашаа абаашагдаха газартань хүргэһэн байна. Мүн 13.381 литр бензин алмаа.

Мүнөө эндэхи шофёрнууд һунгалтын үдэртэ зорюулан машинануудаа капитальна заһабаригүйгөөр зуун мянган километр гүйлгэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө улам эршэмтэйгээр дэлгэрүүлжэ байна.

Ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллана

Республикын загаһашад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб ноябриин 1-дэ 115 процент дүүргэһэн Нижне-Ангарскын, мүн ноябриин 1-дэ жэлэйнгээ түсэб 103 процент дүүргэһэн Усть-Баргажанай загаһанай комбинадуудай коллективүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Тиихэдэ Усть-Баргажанай комбинадай нүхэр Д. И. Цивилёвой хүтэлбэрилдэг бригада аяар хоёр жэлэй нормо дүүргээд, түсэбһөө гадуур 5 мянган пүүд загаһа гүрэндөө тушааһан байна. Тус комбинадай нүхэр З. Ф. Алексеевэй бригада жэлэйнгээ түсэб 150 процент дүүргээд, 1951 оной түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые үшөө ехэ бэлэгтэйгээр угтахын тула эдэ комбинадуудай загаһашад эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Ф. Деминёв.

Дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

Эд бараанай эрьесын 3-дахи кварталай түсэбые 147 процент гүйсэдхэһэн Иволгын аймагай Саянтын сельподо БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг ба 1-дэхи шан —5 мянган түхэриг мүнгэн һаяхан барюулагдаба.

Д. Колмаков.

Нүхэр Сталин—хүсэтэ стахановска хүдэлөөе зоригжуулагша мүн

(Стахановецуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи зүблөөн дээрэ И. В. Сталинай үгэ хэлэһээр 15 жэлэй ойдо)

Нүхэр Сталин 15 жэлэй урда тээ, 1935 оной ноябриин 17-до, стахановецуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн юм. СССР-тэ социализм байгуулгын баян дүй дүршэлые үндэһэ болгон, нүхэр Сталин тэрэ үгэ доторoo социалистическэ мүрысөөн тухай ленинскэ идеянуудые саашадань хүгжөөһэн байна. Стахановска хүдэлөөн хадаа социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ, дээдэ шата мүн, социализмһаа коммунизмда дамжан оролгын условинуудые бэлэдхэнэ гэжэ нүхэр Сталин заагаа байгаа.

Стахановецуудай зүблөөн дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгэнь творческо марксизм-ленинизмын баялигта үнэтэ оруулалта болоод, социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһада шэн зоригтойгоор ажаллаха ябадалда советскэ патриодуудые зоригжуулаа. Энэ түүхэтэ үгэ соо найруулагдаһан идеянууд мүнөөшье хүсэн түгэс стахановска хүдэлөөнэй хүгжэлтые залан ударидана, коммунизм тээшэ—урагшаа дабшаһан бидэнэй замые гэрэлтүүлнэ.

* * *

Стахановска хүдэлөөн ажалша олониитын творческо эдэбхи үүсхэлые хүгжөөн бадаруулха ба кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Ленин—Сталинай партиин бэелүүлһэн асари ехэ хүдэлмэреэр бэлэдхэглээ. Тус хүдэлөөн хадаа «Кадрнууд хамагые шиидхэдэг» гэһэн вождиин лозунгдо олониитын харюу мүн байгаа.

Стахановска хүдэлөөн түрүү хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр, дороһоо бүридэн гаража, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта түрбилгүй түргэнөөр дэлгэрээд, техникэ шудалхын түлөө, ажалай үндэр дээдэ бүтээсэ туйлахын түлөө тэмсэлдэ хэдэн арбаад ба зуугаад мянган советскэ хүнүүдые жагсаагаа.

Социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ, дээдэ шата болоһон стахановска хүдэлөөн шэнэ техникэтэй холбоотой. Стахановска хүдэлөөн болбол техникэ тушаа хуушанай һанал бодолнуудые һандаадаг, техническэ хуушан нормонуудые, хуушанай проектнэ хүсэнүүдые, үйлэдбэриин хуушанай түсэбүүдые эбдэдэг. Стахановецууд—өөрынгөө хэрэгэй техникые түгэс шудалһан, тиигээд тус техникые ашаглан, урагшань дабшуулдаг хүнүүд.

Стахановска хүдэлөөн өөрынгөө үндэһөөр тон революционно байна. Энэ хадаа манай оронoй хүдэлмэришэн ангиин культурно-техническэ дэбжэлтые харуулна, хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдэй элбэг дэлбэг болохо ябадал хангахаар шэнэ, бүри дээдэ шатада ажалай бүтээсые дэбжүүлнэ, социализмһаа коммунизмда дамжан оролгын условинуудые хангана.

Стахановска хүдэлөөнэй урган гараһан ба урагшаа дабшаха условинуудые тодорхойлхо зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ заана: «стахановска хүдэлөөнэй үндэһэ һууринь, түбхын түрүүндэ, хүдэлмэришэдэй материальна байдалай үндэһөөрөө һайжаралга мүн» (Ленинизмын асуудалнууд, нюур 499).

Манайда мүлжэлгэ дарлалгын үгы байһан ябадал хадаа стахановска хүдэлөөнэй хоёрдохи эшэ үндэһэн мүн гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн. Капиталистическэ оронуудтахи ажалай бүтээсын ургалта хадаа дарлагшадые баяжуулдаг, хүдэлмэришэдые хорооход, ажалгүйдэлгэ улам ехэ болгохо, ажалша олониитые хооһоруулха ябадалда хүргэдэг байха юм. Соведүүдэй орондохи ажалай бүтээсын ургалта хадаа продукци бүтээн гаргалга ехэдхэхэ, тэрэнэй үные химдаруулха, бодото салин хүлһэнэй дээшэлхэ ябадалда хүргэдэг, ажалшадай материальна байдал һайжаруулдаг байна. Социалистическэ обществодохи ажал—нэрэ түрын ба алдар солын хэрэг болонхой. «...Манайда ажалша хүн өөрынгөө оронoй сүлөөтэ гражданин, общественнэ ажал-ябуулагша гээшэб гэжэ мэдэрдэг. Тиин, хэрбээ һайнаар хүдэлмэрилөө һаа, үгэжэ шадаха юумэеэ обществодоо үгөөд байбал, тэрэ хадаа ажалай герой боложо алдаршан суурхадаг юм. Иимэл условидо стахановска хүдэлөөнэй урган дэлгэржэ шадаха байһаниинь ойлгосотой» (мүн тэндэ, нюур 500) гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн.

Стахановска хүдэлөөнэй гурбадахи эшэ үндэһэниинь — манай орон дотор шэнэ техникын бии байһан ушар мүн гэжэ нүхэр Сталин заагаа бэлэй. Ороноо индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха сталинска түсэбэй амжалгатайгаар бэелүүлэгдэһэнэй ашаар, манай орон техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжээд, арадайнгаа ажахые социалистическэ экономикын үндэһэ һуури дээрэ шэнэдхэн эмхидхэһэн байна. Энээ шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн хүсэн түгэс социалистическэ хүндэ промышленность партиин ба правительствын хүсэлэнгээр байгуулагдаа. «Тиимэ боложолоороо, — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн, — манай ороние индустриализацилга, манай заводууд ба фабрикануудые шэнэдхэн байгуулга, шэнэ техникын ба шэнэ түхеэрэлгэнүүдэй бии байлга хадаа стахановска хүдэлөөе үүсхэһэн шалтагаануудай нэгэн болоо» (мүн тэндэ).

Шэнэ техникын эзэд үрэнүүдээ бүрин үгэхынь тулада, техникые ашаглаха, техникые урагшань дабшуулжа шадаха шэнэ хүнүүд, эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд хэрэгтэй. Хүдэлмэришэдэй иимэ кадрнуудай урган гаралга хадаа стахановска хүдэлөөнэй дэлгэрэлгын дүрбэдэхи условн мүн.

Большевигүүдэй партиин, нүхэр Сталинай өөрынь эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар стахановска хүдэлөөн гайхамшаг үргэнөөр дэлгэржэ, коммунизм байгуулгын агууехэ хүсэн болоо.

* * *

Стахановска хүдэлөөн хадаа ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, социалистическэ промышленностиин ургаха үргэн ехэ арга боломжонуудые нээжэ үгөө. Бүри 1940 ондо СССР-эй томо промышленностиин валова продукциинь 1913 оной хэмжээе 12 дахин шахуу, харин машина бүтээлгын продукциинь — 41 дахин үлүүлһэн байгаа. Орооһо таряанай валова ургасань 1940 ондо 7,2 миллиард пүүд болоһон байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ стахановска хүдэлөөн урдань үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэрээ, Советскэ хүнүүд ажалай фронт дээрэ айхабтар ехэ шэн габьяа ба баатаршалга гарган, дайсанаа дараха хэрэгтэнь Советскэ Армияа бүхы шухала юумээр хангаһан байна. Оборонно предприятинуудай түрүү коллективүүдэй үүсхэлээр 1942 оной хабар дэлгэржэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хабаадуулһан, фронтдоо туһалха Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөн фронтоо буу зэбсэгээр, һомо хэрэгсэлнүүдээр ба эдеэ хоолоор таһалгаряагүй хангаха ябадалда тон ехэ үүргэ дүүргээ.

Нүхэр Сталин Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үдэрнүүдтэ советскэ хүнүүдэй хэһэн ажалые үндэр ехээр сэгнэн, иигэжэ зааһан байна: «тылдэхи советскэ хүнүүдэй шэн зоригто ажал хадаа Улаан Армиин героическа тэмсэлтэй нэгэн хамта, Эхэ ороноо хамгаалха ябадалда арадай хэһэн жэшээлэшэгүй ехэ баатаршалга болон түүхэдэ ороxo байна» («Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай», Госполитиздат, 1946, нюур 116).

Дайсанаа илаһанай һүүлээр, советскэ арад манай оронoй арадай ажахые түргэнөөр һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ ябадалда зорюулагдаһан шэнэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ большевистскэ партиин хүтэлбэреэр өөрынгөө творческо үүсхэлые хандуулаа.

Нүхэр Сталин 1946 оной февралиин 9-дэ һунгагшадайнгаа урда үгэ хэлэхэдээ, коммунизмын материально-үйлэдбэриин база байгуулха асари ехэ программа табижа, тэрэнээ научна ёһоор тодорхойлон тайлбарилһан байна. Вождиингоо уряада харюу болгон бүхы Эхэ орон доторнай дайнай хойтохи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ.

Мүнөөнэй социалистическэ мүрысөөнэй эли тодо шэнжэнүүдынь юуб гэхэдэ: тэрэнэй бүгэдэарадай шэнжэ шанар, наукын ба үйлэдбэриин хүнүүдэй улам хүгжэжэ байгаа хани харилсаата ажал, стахановска хүдэлмэриин коллективнэ методтэ олон участогуудай, цехүүдэй ба предприятинуудай дамжан оролго, түсэбүүдээ тоогой ба мүн шанарай талаарнь дүүргэхын түлөө тэмсэл, үйлэдбэриин арбилалтатайгаар хүдэлмэрилхын түлөө тэмсэл болоно.

Хүдэлмэришэдэй 90 үлүүтэй процентнь тус тустаа мүрысэжэ уялгануудые абаһан ушар, хүдэлмэришэдэй 50 үлүүтэй процентнь стахановецууд болоһон ябадал хадаа социалистическэ мүрысөөнэй ниитын шэнжые харуулна.

Дайнай хойтохи табанжэл дотор дэлгэрһэн стахановска хүдэлөөн арадай ажахын бүхы звенонуудые хабаадуулаа. Стахановецуудай творческо үүсхэлэй нэбтэрээгүй нэгэшье һалбари промышленностьда байхагүй.

Наукын, техникын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ ехэ хүдэлмэри арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ябуулагдана. Хүндэ ба хүшэр хүдэлмэринүүдые хүсэд механизацилхын түлөө тэмсэл хэгдэжэ байна.

Металлургическа промышленностьдахи үйлэдбэриин новаторнууд гайхамшаг амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Ново-Тагильска заводой Ф. Болотовой бригада 1950 оной 7 һара соо 93 дахин түргэн хайлуулга хэжэ, Эхэ орондоо түсэбһөө гадуур 2800 тонно булад үгэһэн байна.

1947 ондо ахалагша мастер Николай Российскиин үүсхэлээр московско «Калибр» заводто коллективнэ стахановска ажалай түлөө хүдэлөөн эхилээ һэн. «Эрхимүүдые хүсэ, ниитэ дэбжэлтэ туйла» гэһэн социалистическэ мүрысөөнэй сталинска принципые бэелүүлэн, тус заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта стахановска методуудые нэбтэрүүлхэ ябадал туйлаһан байна. Тэрэнэй ашаар бүхы заводынь табанжэлэйнгээ түсэбые гурбан жэл 7 һара 9 хоног соо дүүргээ. Тиихэтэй хамта хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэнь дайнай урда тээхиһээ 2,3 дахин дээшэлээ.

Машинистнууд — табанзуутад, Сталинска шангай лауреадууд Глубоков, Гулынин, Блаженов, Шумилов ба бусадай үүсхэлээр суудхэ соо локомотивуудай ябасын дунда зэргын хэмжээе 500 ба дээшэ километр болгохын түлөө социалистическэ мүрысөөн түмэр замай транспорт дээрэ үргэнөөр дэлгэрээ.

Краснохолмско комбинадай мастер, мүнөө Сталинска шангай лауреат Александр Чуткиx гэгшэ эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө мүрысөөе хүнгэн промышленностьда үүсхэһэн байна, тэрэнь мүнөө бүгэдэарадай удхатай болонхой.

«Парижская Коммуна» фабрикын бригадир Лидия Корабельниковагай ба арһан зүйлнүүдые бүтээдэг московско фабрикын ахалагша мастер Федор Кузнецовой үүсхэлээр эхилһэн, комплексно арбилалгын түлөө мүрысөөн үргэн ехэ далайсатайгаар дэлгэрбэ.

Үйлэдбэриин новаторнууд ажалдахи өөһэдынгөө туйлалтануудаар хананагүй, харин тэдэ туйлалтануудаа бүхы заводуудай ба фабрикануудай, манай бүхы промышленностиин шадабари болгохын тула оролдоно.

* * *

Стахановска хүдэлөөн хадаа хүдэлмэришэн ангиин культурно-техническэ дэбжэлтын шухала үндэһэн мүн, ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи илгаае усадхалгада туһална. Стахановска хүдэлөөн хадаа коммунистическэ обществын шударгүй хүдэлмэрилэгшэдые болбосоруулан бэлэдхэнэ.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ заводой солото сталевар Павел Кочетков Днепропетровско металлургическа институдай Эрдэмтэдэй соведэй составта оруулагдаа. Үйлэдбэриин новаторнууд болбол политическэ ба научна эрдэмүүдые дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын үнэнтэ гэшүүд болоод, лекцинүүдые уншана.

Советскэ уншагшадаар һайшаагдаһан хэдэн олон номуудые ба брошюрануудые түрүү стахановецууд бэшэдэг байха юм. Стахановецууд хадаа манай наукые ба техникые улам урагшань дабшуулха үнэтэ урлалгануудай, техническэ нарижуулгануудай авторнууд болоно. Тэдэнэй олониинь Сталинска шангуудта хүртэнхэй.

Москвагай ба Ленинградай, Горькиин ба Днепропетровскиин, Уралай, Донбассай ба орнойманай ондоошье промышленна центрнүүдэй эрдэмтэд үйлэдбэриин новаторнуудтай нигта харилсаа хэжэ, манай предприятинуудта үдэр бүриин тодорхой туһаламжа үзүүлнэ.

Бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй, стахановска хүдэлөөнэй хүсэтэ ехэ далайсын үндэһөөр, советскэ арад болбол большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро, агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ асари ехэ амжалтануудые туйлаа.

Стахановецуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи зүблөөн дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгэ хадаа социалистическэ Эхэ оронойнгоо алдар солын тулада зохёон байгуулхы героическа ажал эрхилхыень советскэ хүнүүдые, 15 жэлэй урда тээхидээл адляар зоригжуулжа байна. Большевистскэ партяар, агуухэ Сталиннаар зоригжуулагдадаг ба ударидагдадаг хүсэн түгэс стахановска хүдэлөөн улам улам үргэдэн, коммунизмын замда шэнэ шэнэ илалтануудые туйлажа байна.

А. ОСИПОВ,
ВЦСПС-эй секретарь.

Колхозой малшадые ударидагшад

Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Курумканай аймагай эгээл томо колхозуудай нэгэн юм. Энэ жэлдэ тус колхоз 1500 үлүүтэй гектар орооһото ба бусад культурануудые таряа. Адуу малынь жэл ерэхэ бүри олошорно, мүнөө 11 мянган толгой болоо. Артелиингээ ажахын гол һалбари болоһон малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхозой партийна үүрэн организаци (секретаринь нүхэр Л. Ринчино) ехэ анхарал табина. 29 коммунистнуудайнь 11-нь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Эдэ коммунистнуудһаа партийна группа байгуулагданхай. Группарторг нүхэр М. Ховараков колхозойнгоо партийна организациин хүтэлбэреэр партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Партийна группын суглаанууд идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэрдэг. Тэндэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые хүүр сахингүй хэжэ, дутуу дундануудаа элирүүлдэг, тэдэниие зайлуулха хэмжээнүүдые абадаг байна. Суглаануудайнгаа шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые ходоодоо шалгажа ба партийна бюротойнгоо урда тоосожо байдаг. Жэшээлхэдэ, коммунист нүхэр Ц. Цыдыповэй даажа байһан фермын дутагдалтайгаар хүдэлмэрилһэдэ тэрээн тухайнь партгруппынгаа суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, абахо хэмжээнүүдые абаһан байна. Мүнөө тэрэ фермын показатель һайжаржа, колхоз соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ байна. Суглаанууд дээрээ парти ба правительствын шухала тогтоолнуудай дүүргэлтэ тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, «Колхозно ниитын шуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоолой дүүргэлтэ ба «Республикын колхозуудта 1950—1951 онуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай» тогтоолые дүүргэхэ тушаа асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ коммунистнууд түрүү түрүүлэн дүүргэжэ ба өөрынгөө эрхим ажалай жэшээгээр бүхы малшадые дахуулан ябана. Тиимэһээ түсэбые дүүргэхэ талаар ехэ амжалта туйлагдаа. Хоёр жэлэй туршада соо колхозой малай тоо нилээд олошорһон ба ашаг шэмэнь улам дээшэлһэн байна. Жэшээлхэдэ, коммунист С. Лыгденовэй даажа байһан һүнэй-товарна фермэ малажал хүгжөөхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ, малай ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлээ. Энэ фермэ 100 толгой үнеэд бүриһөө 96 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэжээгээ, жэлэй эсэс хүрэтэр һүн һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхээр оролдоно. Мүн һүнэй тоһолигые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэд. Малшад—коммунистканууд нүхэд Ц. Цыденова, М. Балданова, Ч. Батуева ба бусад даажа абаһан үнеэдээ бултыень түрүүлжэ, тугалнуудынь бүрин бүтэнөөр мал болгоо. Эдэнэр өөһэдынгөө ажалай эрхим дүй дүршэлые бүхы һаалишадта дамжуулан үгэдэг юм. Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн малшадай дунда улам бадаржа байна. Мүн наһажаал һаалишад Х. Аюшеева, Ц. Гармаева, С. Линхобоева, Б. Бубеева, С. Эрдынеева, Э. Будаева, Д. Лыгденова, Н. Бухаева гэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ хабааданхай. «Республикын эрхим малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн нүхэр Г. Очиров малаа һайнаар алуулдаг дээрэһээ, гүрэндэ тушааха малнуудые дундаһаа дээшэ шадалтай болгоһон байна. «Республикын эрхим адуушан» гэһэн нэрэзэргэдэ хүртэһэн 58 наһатай адуушан Г. Шалданов мүнөө жэлдэ даажа абаһан 46 толгой гүүдһээ 45 унага абажа, хоролтогүйгөөр мал болгоо.

Колхозой гахайн фермэ гахай үсхэбэрилхэ түсэбөө 170 процент дүүргээ. Энээндэ коммунист Радна Шалбанов ехэ туһа хүргөө. Хони ба ямаа үсхэбэрилхэ түсэб 105 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Коммунист нүхэр Г. Бадмаевай даажа байдаг шубуунай фермэ шубуу үсхэбэрилхэ түсэбөө 100 процент дүүргэһэн байна.

Тус колхоз адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэнхэй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тэмсэлдэ коммунистнууд түрүү зэргэлдэ ябаһан байна. Коммунистнууд нүхэд М. Цыжипова, Ш. Хобраков ба бусад стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг байгаа. Мүн малай үбэлэй байранууд муу бэшээр түхеэрэгдэнхэй. Мүнөөшье 20 мори тэргэ, 15 дархашуул малай байрын барилгада ябажа байһаар.

Гадна, малшадай дунда зооветһуралсал ноябриин 1-һээ эхилээ. Тэрэниие ветфельдшер, коммунист Б. Распутин хүтэлбэрилнэ.

Мүнөө малшадай дунда 13 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Партийна организаци тэдэнтэй семинарнуудые үнгэргэдэг. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилхэһээ хойшо агитационно хүдэлмэри үргэдөө. Агитаторнууд агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудые дүүргэлгэтэй нигта холбоотойгоор ябуулдаг.

Игэжэ колхозой коммунистнууд бодото ажалаараа, большевистскэ халуун үгөөрөө малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадалда бүхы малшадые зоригжуулна. Коммунистнууд болбол колхозой малшадые ударидагшад мүн.

Д. Дондупов.

БОЛЬШЕВИСТСКЭ АГИТАЦИИН ХҮСЭН

(Мухаршэбэрэй аймагай Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитколлективэй дүй дүршэлһөө)

* *

Манай коллективэй хүдэлмэри

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ манай парторганизациин агитколлектив арад зоной дунда агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитколлективнай түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг. Агитатор бүхэндэ 10—10 айлнууд даалгагданхай. Агитаторнууд С. Бадмаев, Г. Дашицыренов, Б. Цыбикдоржиев гэгшэд өөһэдынгөө участогуудта недели бүридэ 1—2 дахин ошожо, һунгалтанууд тухай Дүримые бүлэг бүлэгөөрнь тайлбарилдаг, уласхоорондын байдал тухай, мүн ООН-эй Генеральна Ассамблейн V-дахи сессиин хүдэлмэри тухай ба бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм.

Партийна организаци хадаа агитаторнуудта саг үргэлжэ туһалжа байдаг. Участогуудта гарахынгаа урда тээ агитаторнууд агитпунктда сугларжа, консультаци абадаг байна.

Коммунист-агитатор Найдан Яндыков түрүүшээр дүй дүршэл багатай байгаа. Тиин парторганизациин үдэр бүриин туһаламжын ашаар мүнөө нүхэр Яндыков эрхим агитаторнуудай нэгэн болонхой. Тэрэ хадаа Шэнэ Хотон гэжэ участогай һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Манай агитколлектив 11 агитаторнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэр партиин политикые арад зондо саг үргэлжэ ойлгуулжа, парти ба правительствын тогтоолнуудые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые большевистскэ үгөөрөө зоригжуулна. Агитаторнууд—коммунистнууд колхозой ажахын шиидхэхы участогуудта хубаарилан табигданхай. Жэшээнь, МТФ дээрэ коммунистнууд Дашицыренов, ОТФ дээрэ коммунист Данзанов, таряанажалай бригадада коммунистнууд С. Бадмаев, Цыденов, Гармаев ба бусад хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр ажахын ба политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ хангадаг байна. Тиин манай колхоз сэбэртэ бодо мал, хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб болзорһоо урид 100 процент дүүргэнхэй. Мүн 3000 гаран пүүд эрхим шанартай үрһэн сэбэрлэгдэжэ хаагдаа.

Агитаторнууд нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ ажалай амжалтануудые туйлаха ябадалда һунгагшад — колхознигуудые зоригжуулна. Жэшээлхэдэ, агитатор Данзанов племенной фермын хонишодой дунда Закаменай малшадай үүсхэл тухай ба малшадайнгаа зорилго тухай хэлэжэ үгэһэн байха юм. Удаань фермын хонишод тус үүсхэлые дэмжэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ зорилготойгоор эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилжэ байнад.

Манай парторганизаци агитаторнуудай хүдэлмэриин түсэбые эртээнһээ бэлэдхэжэ, партийна суглаан дээрэ баталдаг юм. Мүн партийна суглаан дээрэ агитаторнуудай хүдэлмэриин тоосоо шагнажа, дутагдалнуудыень элирүүлдэг, бодото заабари үгэдэг байнабди. Агитаторай тоосоо саг сооһь дуулажа байхада, агитатор өөрынгөө партийна харюусалгаяа мартадаггүй, түсэбэй ёһоор хараалагдаһан хүдэлмэринүүдээ олониитын дунда ябуулдаг байна.

Игэжэ манай парторганизациин агитколлектив нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай урда тээ колхознигуудые большевистскэ дүлэтэ үгөөрөө ажалай шэнэ шэнэ баатаршалгануудта зоригжуулна.

Улзыто Очиров, Мухаршэбэрэй аймагай, Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ.

Хөөрэлдөөндэ уридшалан бэлэдхэнэб

Советскэ Армиин зэргэдэ алба хэжэ байһанаа ерэһээр оройдоо 2 һараһаа үлүүхэн болоод байнаб. Энэ үе соо колхозойнгоо парторганизациин даалгабаряар агитатораар хүдэлмэрилбэб. Мүнөө һунгалтанууд тухай Дүримые бүлэг бүлэгөөр тайлбарилан 14 айлнуудай һунгагшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байнаб. Сталинска Конституциин принципүүд тухай, орон доторой ба уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые ходоодоо үнгэргэжэ байдагби.

Хөөрэлдөөнэй үедэ гаража болохо асуудалнуудые уридшалан хараалжа бэлэдхэдэг, нютагай ажабайдалһаа жэшээнүүдые хэлэдэг байнаб. Хөөрэлдөөнэй материалнуудые парторганизацяар баталагдаһан түсэбэй ёһоор бэлэдхэдэгби. Тиихэдээ газетэ, брошюра мэтын хэрэгсэлнүүдые уридшалан уншаад, хэрэгтэй болохо юумэнүүдые тусхай тетрадь дээрэ тэмдэглэжэ абадагби.

Ээлжээтэ хөөрэлдөөндэ һайн бэлэдхэлтэйгээр ерэхэдэ, һунгагшад һонирхолтойгоор шагнадаг, асуудалнуудые һурадаг байна. Гэбэшье, заримдаа һунгагшад тэрэ дары дэлгэрэнгы харюу үгэжэ шадашагүй асуудалнуудые табидаг ушар бии. Жэшээлхэдэ, «Вьетнамай арадай сүлөөлэлгын дайн тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгыт»—гэжэ һунгагша, 65 наһатай Эрдэни Мункуев хэлэһэн байгаа. Тэд, тус асуудалда зүб харюу үгэхын түлөө гэртээ ехэ һайнаар бэлэдхээд, ээлжээтэ хөөрэлдөөндөө харюусаһан байнаб.

Мүн ойлгогдоогүй асуудалнуудта харюусахадаа агитпунктда ошожо, хэрэгтэй литература болон газетэнүүдые уншажа, бэлэдхэһэнэйнгээ һүүлдэ харюусадагби.

Б. Цыбикдоржиев,
агитатор.

Олондоо хүндэтэй агитатор

Үдэшын 8 час. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой уужам ехэ клуб сооһоо «Эхэ орон тухай» дуунай прагуу һайхан аялга соностоно. Тэндэ ороходо ханануудтань манай «Агуухэ социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой», «Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой», «Советскэ демократи хадаа дэлхэйн дээрэ эгээл дээдэ түхэлэй демократи мүн» гэһэн ба бусад лозунгнууд, мүн вождьнорой портредүүд харагдана. Хүн зон илангаяа олоороо сугларанхай. Тэдэнэй дунда буурал сагаан толгойтой үбгэд хүгшэдшье, хүдэр улаан хүбүүд басагадшье олон. Эдэнэр ээлжээтэ хөөрэлдөө шагнахаяа суглараа. Агитпунктые даагша коммунист Санжа Гармаев: — Советскэ засагай жэлнүүдтэ Номто-Шэбэр нютагта болоһон ехэнүүд хубилалтанууд тухай хэлсэхэбди,—гэжэ хөөрэлдөөгөө эхилнэ. — Номто-Шэбэр нютаг хадаа революциин урда тээ хаанта Россин харанхы углуу тохойнуудай нэгэниинь байгаа. Таанарай олонхи энээниие нюдөөрөө хараһан байна. Арбаад модоной газарта байһан Галтайн дасанай хэдэн зуугаад ламанарай, нютагай нюдарган баяшуулай ба ноёд түшэмэдэй дарлалта мүлжэлгэ доро ажалшан арад зобохын ехээр зобожо, тулихын ехээр тулижа байгаа. Баяд ноёдой барлаг боложо, нюргаа нугалжа ябаһан хүнүүдтэ советскэ засаг зол жаргалай һаруул зам нээжэ үгөө һэн. Мүнөө тэдэнэр колхозойнгоо ниитын ажалда хаба хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ, адуу малаа үсхэн, алтан таряагаа ургуулан, согтой солбон аша гушанараа хаража, сэдьхэл тэнюун, сээжэ дүүрэн һуунад. Жэшээлхэдэ, урдань баянай зарса ябаһан Эрдэни Цыреновые хараад үзыт даа. Мүнөө тэрэ колхоздоо СТФ-е даагшаар хүдэлмэрилнэ. Урданайгаа утаа уняартай гэрые Эрдэни Цыренов үни мартанхай. Мүнөө шэнэ гэртэй болонхой. Гэр сооһь модон жабданай орондо, никелированно кровать, сепаратор гэхэ мэтын гэрэй культурна хэрэгсэлнүүд хуу бии. Ажалта үдэртөө жэлһээ жэлдэ элбэг ехэ таряа, мяха, тоһо, мүнгэ абадаг байна.

Имэрхүү жэшээнүүд манай эндэ захаһаа бии. Колхозоошье абаад үзыт даа. Урдань 5—10 айлнуудаар таһаршаһан «Гархай», «Талын булаг», «Улаан Хада» гэхэ мэтын бүлэгүүд үгы болонхой. Тэдэнэр хадаа шэнэ ёһоной, социалистическэ шэнэ тосхон боложо, Шэнэ Хотон гэжэ нэрэтэй болоһониинь мэдээжэ. Колхознай жэлһээ жэлдэ хүгжэжэ, баяжажа байна. Хэрбээ манай колхоз 1940 ондо оройдоо 400 гаран гектар таряа таридаг байгаа һаа, мүнөө 1000 шахуу гектар таридаг, таряа хэдэн дахин ехээр гүрэндөө тушаадаг болонхой. Энэ жэл сагай уларилай хэды ган гасуур байбашье, муу бэшэ ургаса ургуулжа шадаһандаа омогорхонобди. Манай таряанай мастернууд Дымбрыл Гармаев, Даши-Доржо Ванчиков, Дашинима Тогмитов, Бадра Бальжинимаев, Будажап Доржиев ба бусад хадаа түрүү агробиологическа наукын заабари бэелүүлэн ажалай баатаршалга гаргажа, муу бэшэ ургаса ургуулжа шадаа. Тиимэһээ манай колхоз гүрэндэ таряа тушааха уялгата түсэбөө 100 процент дүүргээ. Мүн үрһэ хаалгые амжалтатайгаар ябуулжа байна. Колхозоо культурна байдалтай болгохо талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаа, мүн ябуулагдажашье байна. Клуб, һургуули, уншалгын байшан, механическа пилорама мэтын шэнэ шэнэ барилганууд бүтээгдээ. Хэдэн олон колхознигууд шэнэ гэрнүүдые барижа оронхой.

Гэбэшье, туйлаһаараа һанаагаа амархагүй, харин улам урагшаа, улам ехэ амжалтанууд тээшэ дабшаха гээшэ советскэ хүнэй шэнжэ шанар мүн, — гээд агитатор Санжа Гармаев хөөрөөгөө дүүргэнэ.

Һүүлээрнь һунгагшад-колхознигууд түрэл нютагайнгаа хэды ехэ хубилһан тухай, ушар ёһо мэдэхэ болоһон тухайгаа, ажал хүдэлмэридөө, хамтынгаа зөөридэ үнэн сэхээр, эзэн ёһоор хандадаг болоһон тухайдаа, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар хизааргүй ехэ зол жаргалтай болоод, Сталинска Конституциин алтан наран доро һаруул һайхан замаар коммунизм тээшэ дабшажа ябаһан тухайдаа орой болотор хөөрэлдэбэд.

Парторганизациин агитатор Санжа Гармаев тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хэрэгтэй. Нүхэр Гармаев ехэ дүршэлтэй ба бэлэдхэлтэй агитатор һэн туладаа парти ба правительствын политикые арад зондо ойлгуулха зуураа, мүн тус политикые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын тула оролдодог, колхознигуудай политическэ эрдэм болбосоролые ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхын тулада тон ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Парторганизацяар баталагдаһан түсэбэй ёһоор нүхэр Гармаев һунгалтануудай бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ зорюулһан «Коммунизмын түлөө» гэжэ ханын газетэ гаргаа, энхэ найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференциин хүдэлмэриин дүнгүүд тухай, советскэ гүрэнэй һунгуулиин системэ тухай элидхэлнүүдые бэлэдхэжэ, һунгагшадта уншаһан байна.

Нүхэр Гармаев болбол парторганизациингаа политһургуулиие хүтэлбэрилнэ.

Игэжэ нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ тус колхозой парторганизациин агитпункт арад зоной дунда ябуулха агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэриин политическэ центр болонхой.

Б. Дымбрылов,
(манай корреспондент).

ХОЁР КЛАССТА НЭГЭ ДОРО ЗААЛГА ТУХАЙ

Манай Бурят-Монголой олон эхин һургуулинуудта нэгэ багша хоёр класста нэгэ доро заадаг байна. Энэ хадаа урогуудые эмхидхэлгын талаар багшанарта ехэ олон бэрхэшээлнүүдые ушаруулдаг. Үнгэрэгшэ зун багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсанууд ерэһэн багшанар энэниие онсо шухала асуудал болгон табиха гуураа, методическа заабаринууд багшанарта үгтэдэггүй гэжэ тэмдэглэһэн байна. Тиимэ тула доро хурсагдаһан хэдэн һанамжанууд багшанарта туһаламжа болгон зорюулагдана.

Хоёр класста нэгэ доро заалгын гол бэрхэшээл юун бэ гэхэдэ, багша урогоо үнгэргэжэ байхадаа саг үргэлжэ анхаралаа хоёр тээшэнь хубаалдаха баатай болодог. Олон жэлдэ хоёр класста нэгэ доро заажа, дүршэл ехэтэй болоһон багшанар энэ бэрхэшээлые амаршаар дабажа, һургалгаяа яһала амжалтатайгаар ябуулдаг. Ушарынь хадаа хоёр класста нэгэ доро заадаг багшанар нэгэ урогой материалые хахад урок соо һурагшадта ойлгуулхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэжэ, һургаха арга методүүдээр баян, дүй дүршэл ехэтэй болодог. Тиимэ багшанар нэгэ классайнгаа һурагшадай хахад урок соо өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриие уридшалан тон һайнаар бодожо бэлдээд, нүгөө классайнгаа һурагшадта өөрөө тайлбарилжа үгэхэ материалаа тон һайнаар түсэблэжэ, урогтоо ородог. Тэдэнь нэгэшье минута саг хэрэггүйдэ хаяхагүй арга олгодог байна. Энээнһээ гадна урогуудаа үнгэргэжэ байхадаа хоёр классай һурагшадай дүүргэжэ байһан хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулжа, нэгэшье һурагшын хүдэлмэригүйдэлгэ гаргахагүйн түлөө оролдодог. Энэ ушарһаа хоёр класста нэгэ доро заадаг багшанар һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриие тон һайнаар эмхидхэхэ дүршэл ехэтэй болодог.

Һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ даабаринууд угаа олон янза байдаг. Энээндэ тогтомол арганууд хэрэглэгдэхэ ёһотой бэшэ, харин багша бүхэн өөрынгөө творческо үүсхэлэй хүсөөр энээниие эмхидхэхэ уялгатай. Предмет бүхэниие заалгада һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриин янзанууд олон ондоо байдаг. Жэшээлхэдэ, хэлэнүүдые шудалха үзэлгын урогуудта бэшэлгын элдэб хүдэлмэринүүдые, диктантнуудһаа бэшыень, һурагшад өөһэдөө, багшын уридшалан һайнаар ойлгуулһан тайлбариин ёһоор дүүргээд, шэнэ материалтай танилсалга, дабталга, шалгалта мэтэнүүдые багшатаяа дүүргэдэг байна. Арифметикын урогуудта жэшээнүүдые бодолго һурагшадаар өөһэдөөрнь дүүргэгдээд, задачануудые бодолго багшын хүтэлбэри доро дүүргэгдэдэг байна. Зүгөөр холодоо иимэ байдаг бэшэ, харин ямар класста, ямар темэдэ энэ хүдэлмэриин дүүргэгдэхэ байһан дээрэһээ, ондоогоор хэлэбэл, программа дээрэһээ дулдыдадаг байна.

Хоёр класста нэгэ доро заадаг багшанарай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэлгын нэгэн шухала асуудал болбол багшанарай хоорондо классуудые хубаалга юм. Ехэнхи ушарта бэлэдхэлэй классые хоёрдохи класстай, нэгэдэхи классые гурбадахи класстай гү, али дүрбэдэхи класстай хамта нэгэ багшада үгэдэг. Иимэ принципээр классуудые багшанарта хубаалга нэгэн талаһаа яһалашье зүб, таарамжатай байдаг. Зүгөөр нүгөө талаһаань хаража үзэхэдэ, программна материалайнгаа талаар хоорондоо холбоогүй хоёр ондоо классуудые нэгэ багшада үгэлгэ һургалгын системые зүбөөр табихада түбэгтэй байдаг юм. Жэшээлхэдэ, бэлэдхэлэй класста һурагшадай ойлгоһон мэдэсэнүүд нэгэдэхи класста үргэдхэгдэдэг ба дабтагдадаг, хоёрдохи класста һурагшадай ойлгоһон мэдэсэнүүд гурбадахи класста үргэдхэгдэдэг ба дабтагдадаг байһан туладаа тэдэнэй үзэһэн материалнууд хоорондоо нигта холбоотой юм.

Бэлэдхэлэй классые нэгэдэхи класстай, хоёрдохи классые гурбадахи класстай гү, али нэгэдэхи хоёрдохи хоёрые, гурбадахи дүрбэдэхи хоёрые гэхэ мэтээр хамтаруулжа, багшанарта хубаахада һуралсалай шанар үлүү һайн байдаг гэжэ зарим багшанар хэлэдэг байна. Тиихэдээ бэлэдхэлэй ба дүрбэдэхи классуудай онсо харюусалгатай байһан ушарые хараада абалсаха шухала. Зүгөөр бэшэ классуудта багшын хүдэлмэриие харюусалга багатай дээрэ тоолоод, эдэ классуудта хайша хэрэгээр хандажа болохогүй. Ушарынь хадаа, бэлэдхэлэй класста һайнаар табигдаһан хүдэлмэриие 1, 2, 3 классуудта һуладхангүй үргэлжэлүүлжэ шадагдаһан байбал, 4-дэхи класста бэлэдхэл һайнтай һурагшад орожо, эсэстээ эхин һургуулиин программануудсоо заагдаһан наукануудай үндэһэ һууринуудые һурагшад гүйсэд ойлгожо абаха байна.

Хоёр класста нэгэ доро заадаг багшанарай хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ доро заагдаһан асуудалнууд зүбөөр табигдаха зэргэтэй.

Нэгэдэхинь, һургалгын ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ эгээл түрүүшын шухала асуудал хадаа һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэри юм. Энэ хүдэлмэри хадаа дүүргэхэ аргынгаа ба зорилгынгоо талаар тон һайнаар һурагшадта ойлгогдоһон байха ёһотой. Гадна һурагшад өөһэдынгөө дүүргэһэн хүдэлмэриин буруу зүбые өөһэдөө шалгаха шадабаритай, энээниие бэелүүлхэ аргань тодо һонор жэшээ дээрэ тайлбарилагдан харуулагдаһан байха зэргэтэй. Мүн энээнтэй хамта һурагша бүхэнэй өөрөө дүүргэһэн хүдэлмэриие багша заабол шалгажа, сэгнэлтэ табиха ёһотой. Багшын үгэһэн даабари болбол энээндэ хэрэглэгдэхэ сагай хэмжээгэй талаар тон һайса бодожо үзэгдэһэн, һурагшадай шадабариин хэмжээдэ тааруулагдаһан байха ушартай, жэшээлхэдэ 20 минута соо дүүргэхээр үгтэһэн даабариие ехэнхи һурагшад 10—15 минута соо дүүргэжэрхихэ гү, али бүхэли урок соо дүүргэжэ ядашаха гэхэ мэтын даабари үгэжэ болохогүй.

Хоёрдохинь, багша болбол урогоо эмхидхэхэдээ, нэгэ классай һурагшад нүгөө классайнгаа хэшээлдэ анхаралаа табилсахагүйгөөр, һонирхол гаргахагүйгөөр, һаад хэхэгүйгөөр һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ даабари үгэхэ хэрэгтэй. Өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэринь һурагшадта тон һонирхолтой байхаһаа гадна, тэдэнэй шадабариин хэмжээһээ багадаһан гү, али ехэдэһэн байха ёһогүй. Энээниие зүбөөр танилсуулхын тула багша болбол һурагшадайнгаа шадабариие һайн мэдэхэ зэргэтэй. Хэрбээ һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэри һонирхол багатай, бэрхэшээл ехэтэй байгаа һаань, нүгөө класстаа һонирхол ехэтэй хөөрэлдөө хэжэ болохогүй. Зүгөөр, нэгэ класстаа грамматикаар бэшэгэй дүрим ойлгуулха гү, али задача бодохо арга ойлгуулха байгаа һаа, нүгөө класстаа ямаршье даабари үгэжэ болохо. Юундэб гэхэдэ, иимэ урогууд һурагшадай анхарал буляахагүй байна. Хэрбээ нэгэ класста арифметикээр жэшээнүүдые бодохо гү, али грамматикаар ямар нэгэн даабари дүүргэнгээ буулгажа бэшэхэ хүдэлмэри үгэһэн байгаа һаа, нүгөө класстаа түүхээр, географяар карта хэрэглэн хөөрэлдэлгэ ба тайлбарилалга үнгэргэжэ болоно.

Гурбадахинь, һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхын тула энээндэ һурагшадые уридшалан бэлэдхэхэ шухала. Энэ хадаа урогой эхиндэ табан минута тухай саг соо гү, али энээнэй урда тээ тус темээр үнгэргэгдэһэн һүүлшын урогто хэгдэһэн байха зэргэтэй. Багша хадаа иимэ бэлэдхэл хэхэдээ доскада жэшээ бэшэжэ, һурагшадтаа харуулха ёһотой. Багшын бэшэһэн жэшээнүүдые һурагшад тетрадьтаа буулгажа абаха ёһотой. Нэгэ класстаа тайлбарилан уншалгын урок үнгэргэхэ байгаа һаа, нүгөө класста зуралгаар гү, али тон һонирхолтой ба оролдолго ехэтэй бэшэлгээр даабари дүүргэхэ бэлэдхэл хэгдэхэ. Юундэб гэхэдэ, тайлбарилан уншалгын урогууд ехэнхидээ нүгөө классайнгаа һурагшадай һонирхолые хандуулжа болодог. Һурагшадай өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриин бэлэдхэлые хэхэдээ нүгөө класста багшатаяа дүүргэхэ хүдэлмэриин формые хараада абалсаха шухала.

Дүрбэдэхинь, багшатаяа дүүргэжэ байһан хүдэлмэриһөө өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэридэ оролгые зүбөөр эмхидхэлгэ мүн болоно. Хэрбээ өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэриень һурагшадта багшын һайнаар ойлгуулжа шадаагүй һаань, багшынгаа үгэһэн даабариие яажа дүүргэхэеэ тэдэнэрэй ойлгожо ядаһаар байтарнь, урок дүүрэжэ, саг дэмы үнгэршэдэг байха юм. Энэ ушарта багшын анхарал хоёр тээшээ хубаагдажа, алишье класстаа үрэтэй хүдэлмэри хэнгүй үнгэргэхэ ябадал гарадаг. Тиимэһээнь багша болбол нэгэ классайнгаа һурагшадта ямар хүдэлмэри яажа дүүргэхыень тодо һайнаар ойлгуулхаһаа гадна, тэдэнэйнгээ барандаа хүдэлмэреэ зүбөөр дүүргэжэ эхилһэн хойнонь нүгөө класстаа хандаха ёһотой. Тобшолон хэлэхэдэ, учебник сооһоо тиимэ упражнени дүүргэгты гэжэ хэлэжэрхимсоорoo нүгөө класстаа хандажа болохогүй.

(Түгэсхэлынь 4-д хи нюурта)

Колхоз бүхэндэ—өөрын үрһэ

ШУХАЛА ХҮДЭЛМЭРИИЕ ТАҺАЛДУУЛНА

Яруунын аймагай колхозууд **ерээхэ хабарай** тарилгада хэрэгтэй **үрһэ хаалгын** хүдэлмэрие хангалтагүйгөөр ябуулна. Нилээд ехэ хэмжээнэй үрһэн дутуу. Гэбэшье, дутагша үрһэ олохо хэмжээнүүд абтанагүй. Энэ талаар олон һайн шиидхэбэринүүд абтаһан аад, тэдэнь саарһан дээрээ байһаар. Гадна, эндэ тон ехэ тарян үшөө сэбэрлэгдээгүй ба ургаха шадалаа шалгагдаагүй зандаа. Жэшээнь, 28 мянга үлүүтэй центнер тарян сортировалагдаагүй юм.

Тиихэдэ Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «III интернационал» колхозуудай нилээд ехэ тарян хоёрдохёо сэбэрлэгдэхэ ёһотой. Үрһэнэй инспекциин лабораториин шалгаһан тарянай аяар 80 процентнь кондиционно бэшэ, головнягаар убһэлһэн ба элдэб бүр гэр үрһэнүүдэй холисотой байгаа. Эрхим шанартай үрһэ хаалгада олохоги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа багаар хандуулна. Тэрэнниинь доро дурсагдаһан баримта эли тодоор гэршэлжэ байна. Жэшээнь, «III интернационал», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шалгалтада үгэһэн үрһэнэйнгөө хойноһоо һанаагаа зобоодоггүй гү, али үрһэеэ удаан саг соо шалгалтада эльгээнгүй байдаг. Гадна, «III интернационал» колхоздо үрһэ хадагалалга хэлэшэгүй муугаар эмхидхэгдэнхэй. Амбаарнуудайнь оройгоор ба үүдээрнь саһан орожо, зосооха хүрэнгыень шингэгүүлнэ. Аймагай хүдөө ажахын таһагай ба МТС-эй агрономическа персонал иимэ бологоо баримтануудые хэрэгсээнэгүй.

Тиихэдэ үрһэ хүрэнгые тарилгын кондицида хүргэхэ хүдэлмэри тон һула. Жэшээнь, аймагай колхозуудай бүхы үрһэнэй оройдоо гурбанайнь нэгэ хубиин тарилгын шанар шалгагданхай, табанайнь нэгэ хуби кондицида хүргэгдэнхэй. Ургаха шадал багатай үрһые түргэнөөр элирүүлжэ, сортовой үрһөөр андалдаха хүдэлмэрие эхилхэ саг тулаа.

Тиимэһээ аймагай хүдөө ажахын таһаг үрһэ хүргэхэ хаалгын хүдэлмэрие оперативнаар хүтэлбэрилжэ, колхоз бүхэнэй өөрын үрһэтэй болохо ябадал хангаха зорилготой.

Х. Николаев.

Өөрын үрһэ хаахын түлөө оролдоногүй

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол «1950 ондо ургаса хурялгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлые үнгэргэхэ тухай» тогтоол соогоо колхоз бүхэнэй өөрыгөө сортовой үрһөөр дүүрэн хангаха, тогтоогдоһон хэмжээнэй үрһэнэй ба страховой фондынуудые байгуулха шухала байһан тухай заагаа һэн.

Парти ба правительствын энэ шухала эрилтэнүүдһээ Хорин аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ёһотой тобшолол үшөө хээгүй байна. Эгээл тиимэһээ аймаг дотор үрһэ хүрэнгэ хаалга, илангаяа орооһото культуранудай үрһэ хаалга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээнь, шэниисын үрһэ хааха түсэб—42 процент, хара тарянай—40, овесой—26, ячмениин — 22 процент дүүргэгдэһэн байна. Энэ талаар «Гигант», «Путь Сталина» ба бусад хэдэн колхозууд илангаяа ехэ гээгдэлтэй. Эдэ колхозууд үрһэ хааха түсэбөө миил 9—21 процент дүүргэһэн байна. Таряанажал ехэтэй «Гигант» колхозые (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Шлыков, партийна организациинь секретарь нүхэр Скворцов) абаад үзэе. Энэ колхоз түсэбэй ёһоор шэниисын 780 центнер үрһэ хааха байһан аад, оройдоо 96 центнер, хара тарянай 460 центнер үрһэнэй орондо 134 центнер хаагаад байха юм. Тиихэдэ «Путь Сталина», «Улаан Одон» колхозууд хара тарянай үрһэ хаажа үшөө эхилээдүй байһаар. Тэрэшэлэн Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь П. Байбородин, парторганизациин секретарь Г. Байбородин) ба Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Гунзынов, парторганизациин секретарь Очиров) ячмень ба овесой нэгэшье килограмм үрһэ хаагаагүй. Дурдагдаһан колхозуудай хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ хэмжээнэй үрһэ хааха арга боломжотой. Тэдэ үрһэнэйнгөө таряа сохидоогүй, сохигдоһыень сэбэрлэдэггүй байна. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 600 центнер, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо—600, «Путь Сталина» колхоздо—300, «Гигант» колхоздо—160 центнер үрһэнэй тарян сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ. Таряа сэбэрлэлгын олон машинанууд ба сушилканууд хүдэлгэгдэнэгүй.

Иимэ байдал хаража байһан аймагай хүдөө ажахын таһаг колхозуудай **үрһэ хааха түсэбөө** эрхэбэшэ дүүргэхынь тула эрид хэмжээнүүдые абанагүй, харин үрһэ хаалга тухай мэдээнүүдые телефоноор суглуулгаар хүдэлмэреэ хизаарлана. Колхозуудта үрһэ хаалгын хойноһоо ямаршье хиналта шалгалта үгы байна. Кондиционно үрһөөр дутамаг колхозууд «Заготзерногой» пунктнуудтай ба бусад колхозуудтай үрһэ андалдалга мүнөө хүрэтэрөө эхилэгдээгүй байха юм.

Б. Намжилон.

Хоёр класста нэгэ доро заалга тухай

(Түгэсхэл)

Табадахинь, зарим урогуудые тусгаар үнгэргэжэ болохо ушар болоно. Илангаяа естествознаняар лабораторно хүдэлмэринүүдые (ахалагша классуудта) ба мүн баһа бэшэнье предмедүүдээр шалгалтын урогуудые тусгаар үнгэргэжэ болохо байча. Зүгөөр энэ хадаа тон үсөөн ушарта хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Жэшээлхэдэ, үглөөгүүр 9 часта урогой эхилхэ ёһотой байхадань, нэгэ классайнгаа һурагшадта үглөөдэр 9 ч. 50 минута урогтнай эхилхэ гэжэ уридшалан ойлгуулаад, нүгөө класстаа 9 часһаа лабораторно хүдэлмэри гү, али шалгалтын урок үнгэргэхэ, тиитээд саашань, һүүлшын урогһоо бэшыень, хоёр класстаа нэгэ доро үнгэргэхэ, һүүлшын нэгэ урогые һүүлдэ ерэһэн класстаа тусгаар үнгэргэн, мүн лабораторно гү, али шалгалта хэжэ болохо байна.

Дээрэ заагдаһан хэдэн методическа аргануудые хараадаа абажа, III ба IV классуудта нэгэ доро заалгын урогуудай эмхидхэлые жэшээ болгон доро харуулая:

а) IV класста деловой статья тайлбарилан уншалгын урок хээ һаа, III класста арифметикээр жэшээнүүдые ба задачануудые бодуулха.

б) IV класста уранһайханай зохёол тайлбарилан уншалга эмхидхэбэл, III класста зуралга эмхидхэхэ.

в) IV класста изложени гү, али сочинени бэшүүлээ һаа, III класста арифметикээр задача болохо аргануудые гү, али грамматикаар бэшэгэй дүрим тайлбарилха. Зүгөөр сочинени ба изложени бэшэхэ урогой бэлэдхэл уридшалан хэгдэһэн байха ёһотой.

г) IV класста грамматикын урок эмхидхэбэл, III класста арифметикээр жэшээнүүдые бодуулха.

д) IV класста географиин гү, али түүхын урок үнгэргэбэл, III класста зуралга гү, али грамматикаар бэшэлгын урогуудай али нэгые эмхидхэхэ.

Энэ мэтээр урогуудые элдэб янзаар тааруулан эмхидхэжэ болохо байна. Зүгөөр энээнии тогтомол баримта болгон хүтэлбэрилжэ болохогүй. Гадна хоёр класста нэгэ доро арифметикын гү, али грамматикын урогуудышье үнгэргэжэ болодог, тиихэдээ һурагшадай багшатаяа хэхэ хүдэлмэри ба өөһэдөө дүүргэхэ хүдэлмэринүүдэй янзанууд ондо ондоо байха зэргэтэй. Тиигэбэшье, хоёр класста нэгэ доро географическа ба түүхын удхатай материал шудалан үзэлгые эмхидхэлгэ таарамжагүй дээрэ тоологдоно. Юундэб гэхэдэ, иимэ урогуудта бэшэлгын хүдэлмэри ехэ бэшэ ба дүүргэдэхэ аргынгаа талаар ехэнхидээ нэгэ янзын байхаяа һанадаг.

Дээрэ дурсагдаһан һанамжануудые багшанар шүүмжэлэн үзэжэ, өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ жэшээ абажа, эдэнэй тухай һанамжаяа бэшэхэ ба практика дээрэ хэрэглэжэ, дутуу дундыень элирүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. МИЖИДОН.

Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ПЕКИН, ноябриин 12. (ТАСС). Корейдэхи американска агрессивнэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша Макартур ноябриин 6-да мэдүүлгэ толилбо, тэрэ хадаа американска агрессорнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь корейскэ арадта туһалжа байгаа хитад арадай үнэн зүб ябуулгануудые «гадаадын интервенци» гэжэ нэрлээд, элидхэл гэжэ нэрлэһэн юумэеэ Аюулгүйн Соведтэ хуули бусаар табиһан байна. Ноябриин 8-да ООН-дэхи США-гэй делегат Остин хадаа Макартурай «элидхэлые» баримталан, убайгүй мэдүүлгэ хэжэ, Корейдэхи агрессивнэ дайе саашадань үргэдхэхын ба Хитад руу сэхэ добтолон орохын тула ООН-эй нэрые хэрэглэхэ һэдэлгэ дахинаа гаргаба.

Энээнтэй дашарамдуулан, Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ ноябриин 11-дэ иимэ мэдүүлгэ толилоо гэбэл:

Макартурай элидхэл ба Остиной мэдүүлгэнь эхинһээ эсэс хүрэтэрөө баримтануудые хазагайруулһан ябадал болоно, бодото байдалда бүрин зүришэнэ, тэрээнһээ гадна Хитадые айлгаха гэһэн һэдэлгэ мүн. Үнэндөө Америкын Холбоото Штадууд Хитадай территоридо добтолон орожо, Хитадай суверенитедые эбдээд, Хитадай амгалан байдалда аюул тохёолдуулжа байһаниинь баримтануудаар гэршэлэгдэнэ. Хитадта эсэргүү агресси ба провокацинуудые хэһэнэйнь түлөө Холбоото Штадуудай правительствые гэмнэхэ бүхы үндэһэ баримтанууд Хитад арадта бии байна.

Үнэн зүбөөр дураа гутан зэбүүрхэһэн хитад арад хадаа американска агрессиие гэдэргэнь сохихо ябадалда корейскэ арадта һайн дураараа туһална, эдэ ябуулгануудынь тон зүб байна.

Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство корейскэ асуудал эбэй ёһоор шиидхэхые эрижэ үргэлжэлһөөр. Гэбэшье, хитад арад агрессорнүүдэй ямаршье заналтаһаа айхагүй.

Кореядэхи агрессивнэ дай эхилһэнэйнгээ һүүлээр, Холбоото Штадууд хадаа Хитадай харьяата Тайванай уһа руу өөрынгөө флодые эльгээгээ. Тэрэнэй һүүлээр Зүүн-Хойто Хитадай агаараар нэбтэрэн орохын тула өөрынгөө агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые эльгээжэ, бомбодолго хэһэн байна. Тайванай уһа руу американска флодой добтолон ороһон тушаа Хитадай правительствын гэмнэлгые Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци хаража үзэхөөр хүлеэн абаад, тус гэмнэлгые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байна. Һүүлэй 3 һара дотор Хитадай агаарай хилэнүүдые американска самолёдуудай дабаһан, Хитадай территориие бомбодоһон, Хитадай гражданинуудые алаһан ба Хитадай харьяата зөөриие усадхаһан олон ушарнууд бүридхэгдөө. Агаараар добтолхо ябадалай тоо һүүлэй үедэ үдэр бүри олошоржо байна. Хитадай территориальна суверенитедые эбдэн, амгалан байдалдань аюул ушаруулжа, американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэһэн хорото ябуулгануудынь бүхы хитад арадые һанаата болгоо.

Үнэн зүбөөр дураа гутан зэбүүрхэһэн Хитадай олон гражданинууд корейскэ арадта туһалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэхэ дура хүсэл тухайдаа мэдүүлнэ. Кореядэхи американска агрессиин зорилгонь—Корееe өөрыень эзэмдэхэһээ гадна, агрессиеэ Хитадта дэлгэрүүлхэ гэһэн ябадал болоно гэжэ баримтанууд гэршэлнэ. Кореяын бэеэ даажа байха гү, али хосорхо асуудал Хитадай аюулгүй байха ябадалтай хододоо холбоотой байдаг байгаа. Кореядэ туһалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэхэ гээшэ манай гэр байрануудые, манай орониие хамгаалха гэһэн удхатай. Кореядэ туһалхын ба американска агрессидэ эсэргүүсэхын тула хитад арадай бэлэн байһаниинь тон ойлгосотой. Кореядэ туһалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэхэ гэһэн хитад арадай энэ дура хүсэлынь дэлхэйн түүхэдэ хэдэн олон жэшээнүүдтэй байна, энээниие хэншье арсажа шадахагүй. 18-дахи зуун жэлдэ Лафайет гэгшээр хүтэлбэрилэгдэһэн ба зоригжуулагдаһан Франциин прогрессивнэ хүнүүд бэеэ дааха байдалай түлөө дай хэхэдэнь американска арадта һайн дураараа иигэжэл туһалһаниинь бүгэдэдэ мэдээжэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилхын урда тээ бүхы оронуудай демокрадууд, тэрэ тоодо англичанинууд ба американецууд, Франкода эсэргүү гражданска дай хэхэдэнь —һайн дуратанай иимэ ябуулгануудаар испанска арадта мүн лэ туһалһан байгаа. Эдэ ябуулгануудые үнэн зүб ябуулганууд гэжэ бүхы дэлхэй мэдэрһэн юм.

Кореядэ хитад арадай һайндуранай туһаламжа ба американска агрессидэ эсэргүүсэлгэ хадаа моральна бата үндэһэ һууритай байна. Революционно тэмсэлдэнь хитад арадта корейскэ арадай зүгһөө үнэн сэдьхэлһээ һайндуранай туһаламжа үзүүлһыень хитад арад хэзээдэшье мартахагүй. Корейскэ арад Хитадай арадай-сүлөөрэлгын дайнда хабаадахаһаа гадна, 1925—1927 онуудтахи хитад арадай хойто зүгэй походто, 1927—1937 онуудтахи аграрна революционно дайнда ба 1937—1945 онуудтахи антияпонско дайнда мүн лэ хабаадаһан байна. «Хитадай арадай революциин 4 шатын туршада, корейскэ арад болбол империализмые ба феодализмые унагаахын түлөө хитад арадтай хододоо мүр мүрөө зэргэлүүлэн ябажа тэмсэһэн юм. Мүнөө корейскэ арадые американска шуһаша агрессорнүүдэй хюдажа байхадань, хитад арад хадаа корейскэ арадай гасалан зоболонгые мэдэрнэ, һанаа амар хараад байжа шадахагүйнь тон ойлгосотой.

Кореецүүдтэ туһалха ба американска агрессидэ эсэргүү тэмсэхэ гэһэн хитад арадай арюун дура хүсэлынь үнэн зүб ба хуулита хэрэг мүн. Американска агрессидэ эсэргүү корейскэ арадай агууехэ сүлөөрэлгын дайнда Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствын хүтэлбэри доро хабаадаха дуратаниие Корея тээшэ эльгээхэ ябадалда һаад хэхэ ямаршье шалтагаан байхагүй гэжэ Хитадай арадай правительство тоолоно. Корея руу, Хитадай Тайван-худар американска империалистнуудай добтолон ороһон ба Зүүн-Хойто Хитадые бомбодоһон ябадал хадаа Хитадай амгалан байдалда аюул тохёолдуулба. Агрессидэ эсэргүүсэгшэ корейскэ арадта һайн дуратанаар туһалһан хитад арадай үнэн зүб ябуулгануудые американска империалистнууд «гадаадын интервенци» гэжэ нэрлэхэ һанаатай байна. Өөһэдөө интервентнүүд ба агрессорнүүд байһанаа американска империалистнууд мартаа. Америкэдэ эсэргүүсэхэ хэрэгтэнь Кореядэ туһалжа байгаа хитад арадай һайндуранай ябуулганууд Хитадта ба Кореядэ эсэргүү американска интервенцидэ, агрессидэ харюу үгэхын тула хэгдэнэ.

Американска агрессорнүүд дан ехээр хэтэршоо. 500 миль аян хэжэ, Номгон океаниие хүндэлэн гараһанай һүүлээр тэдэнэр Хитадай ба Кореяын территоридо добтолон ороһон байна. Американска империалистнуудайхяар, энэнь, тэдэнэй зүгһөө агресси бэшэ болоно, тиихэдэ, өөрынгөө газар, өөрынгөө арадые хамгаалжа байгаа хитадуудай ба кореецүүдэй үнэн зүб тэмсэлынь агресси болоно. Хэнэй зүб, хэнэй буруу байһые дэлхэй мэдэнэ. Бодото байдалые агрессорнүүдэй дура зоргоороо хазагайруулгыень зогсоохо хэрэгтэй. Зэрлиг арьяатан шарайгаа агрессорнүүд хэзээдэшье далдалжа шадахагүй. Американска агрессорнүүдэй ба тэдэнэй туһамаршадай агрессивнэ ябуулгануудаа зогсоохыень, добтолон ороһон сэрэгүүдээ гаргахыень Хитадай ба Кореяын арадууд эрид шангаар эринэ. Хэрбээ агресси зогсоогдоогүй һаань, агрессидэ эсэргүү тэмсэл хэзээдэшье болихогүй.

Американска правительство лэ Кореядэ гражданска дай һүжэрөөгөө; американска правительство лэ Кореядэ эсэргүү агрессивнэ дай үүдхээ; Холбоото Штадууд лэ Хитадай харьяата Тайванда добтолон ороо, Хитадай территориие бомбодоо, Хитадай амгалан байдалда аюул тохёолдуулаа. Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство хадаа Кореядэ американска правительствын хэжэ байгаа агрессивнэ дайнда түрүүшынь үдэрһөө хойшо эсэргүүсэн тэмсэһэн ба корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхые эриһэн байгаа. Мүнөө тэрэ хадаа Кореядэ американска правительствын хэжэ байгаа агрессивнэ дайнда эрид эсэргүүсэн тэмсэжэ байна, корейскэ асуудал эбэй ёһоор шиидхэхые уряална. Корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын тула, нэн түрүүндэ, гадаадын бүхы сэрэгүүдые Кореяһээ гаргаха шухала; корейскэ асуудалые Хойто ба Урда Кореяын арад өөрөө шиидхэхэ ёһотой. Энэ хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гансахан зүб зам мүн. Хитад арад эб найрамдалда угаа дуратай. Зүгөөр, агрессорнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэһээ айнагүй, энэ арадые агрессорнүүд айлгажа шадахагүй.

Хитадай арадай республикын делегаци Нью-Йорк ошохоор мордобо

ПЕКИН, ноябриин 14. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Аюулгүйн Соведэй заседанинуудта хабаадахын тула Хитадай арадай республикын тусхай түлөөлэгшэ У Сю-цюань, советник Цзяо Гуан-хуа ба делегациин нүгөө 7 гэшүүд Пекинһээ Нью-Йорк руу мүнөөдэр ниидэбэ. Аюулгүйн Совет хадаа Тайван дээрэхи американска зэбсэгтэ агресси тухай Хитадай арадай республикын Арадай Центральна Правительствын табиһан асуудалые зүбшэн хэлсэхэ байна.

Хитадай һурагшад Корея руу һайндураараа ошохые хүсэнэ

ПЕКИН, ноябриин 14. (ТАСС). Мукденэй элдэб янзын һургуулинуудай студентнүүд суглаануудые хэжэ, тэдээн дээрээ, американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ корейскэ арадта туһаламжа үзүүлхэ ба өөрынгөө эхэ орониие хамгаалха тухай шиидхэбэринүүдые гаргана. Олон тоото һурагшад Корея руу һайндураараа ошохые хүсэһэн тухайгаа мэдүүлнэ.

Чанчуниин һурагшад эхэ ороноо хамгаалха ябадалда бүхы хүсэеэ үгэхөөр эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлээд, Корея руу һайндурааараа ошохые тэрэшэлэн хүсэбэ. Зүүн-хойто арадай университедэй ба зүүн-хойто педагогическа институдай студентнүүд болбол донорнуудай ба санитарнуудай һайн дуранай группануудые эмхидхэхэ гэжэ шиидэбэ.

Зүүн-хойто Хитадай бусад районуудайшье һурагшад Корея руу һайндураар ошохые хүсэнэ

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Үнгэрһэн суудхэ соо фронт дээрэ онсо хубилалтанууд болоогүй гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 15-да дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Арадай армиин частьнууд Сейсен-Ко мүрэниие зубшаһан газарнуудта ба Токусен районда дайшалхы эдэбхитэ ябуулгануудые хэбэ.

Ноябриин 14-дэ фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд энээнэй урда тээ байһан газартаа байлдаануудые хэһэн байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессэй бэлэдхэлэй комитедэй информационно бюрогой коммюнике

ПРАГА, ноябриин 14. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессэй бэлэдхэлэй комитедэй информационно бюро болбол конгрессые Варшавада хэхэ тухай коммюнике толилоо.

Шеффилддэ конгрессэй болохо ходо Эттли дурагүй байгаа гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Конгрессэй нээгдэхэһээ 48 часай урда тээ 73 оронуудай түлөөлэгшэдэй—2 мянга гаран делегадуудай Англи ошохоор замдаа ябахадань, английска правительство демократиин элементарна принципүүдые бүдүүлигээр эбдэжэ, өөһэдынгөө хилэнүүдые хааһан байна.

Эб найрамдалай түлөө үлэс хоорондын хүдэлөөн хадаа полицейскэ хэмжээ-ябуулгануудай Эттлиин барижа шадахагүй хүсэн юм. Өөрынгөө үүргые бэелүүлхэ гэжэ эрид шиидэһэн конгрессэй делегадууд Варшава руу мордобо. Тэндэ Польско республикын правительствын зүбшөөлтэйгөөр эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс болохо байна.

1500 хүниие самолёдоор 3 үдэрэй турша дотор абаашаха асуудал амжалтатайгаар шиидхэгдэбэ.

Варшавадахи конгресс дээрэ делегадуудай һаналаа мэдүүлхэ бүхы условинууд хангагдаха байна.

Непалдахи событинууд

ДЕЛИ, ноябриин 10. (ТАСС). Ноябриин 7-до Непалда ордоной переворот болобо. Непалай король хаан шэрээнэй уг залгамжалагша ба королевскэ бүлын бусад гэшүүд ордонһоо зугадажа, Катамандудахи (Непалай столица) индийскэ посольстводо нюугдаба. Орон доторхи засаг түрые гартаа бариһан Непалай премьер-министр хадаа бусажа ерэхэ дурадхалтайгаар корольдо хандаһан болобошье, король арсаба. Уг залгамжалагша принц Дхираджа Гьянендр гэгшын гурба наһатай хүбүүн Бир Бикрам Шах Дев гэгшэ шэнэ король болгогдобо.

Непаль хадаа Индиһээ хойшо байдаг ба Тибедтэй хилэ залгаһан гүрэн юм. Тэрэнэй газарынь—145 мянган квадратна километр, хүнзониинь—5600 мянган хүн.

Феодальна шуһата ёһо журамда эсэргүү арад олониитын дурагүйдэлгэ тус орон дотор ургажа байна. Хархис правительствода эсэргүү тэмсэл шангадажа байна.

Хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ харахада Индиин правительство Непалай королиие дэмжэнэ. Инди хадаа шэнэ королиие мэдэрхээ хүлита ёһоор арсаһан ба Индидэ хуушан королиие ерүүлхэ талаар хэмжээнүүдые абажа байна.

Непалда арадай бодото хүдэлөөе непальска коммунистическа парти толгойлно. Тэрэ хадаа Непалда гадаадын империалистнуудай нэбтэрэн орохо ябадалда эсэргүү ба феодалнуудай мүнөөнэй террористическэ ёһо журамда эсэргүү тэмсэхэ антиимпериалистическэ ба антифеодальна единэ фронтые байгуулха гэжэ уряална.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02430. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10 000.